

HƯỚNG DẪN CHẨN ĐOÁN, ĐIỀU TRỊ SỐT XUẤT HUYẾT DENGUE NGƯỜI LỚN

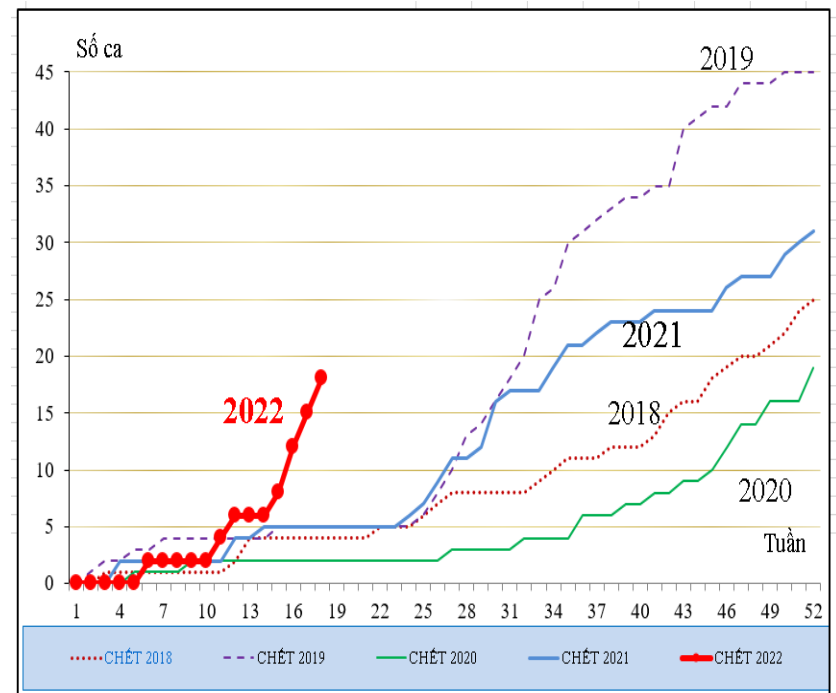
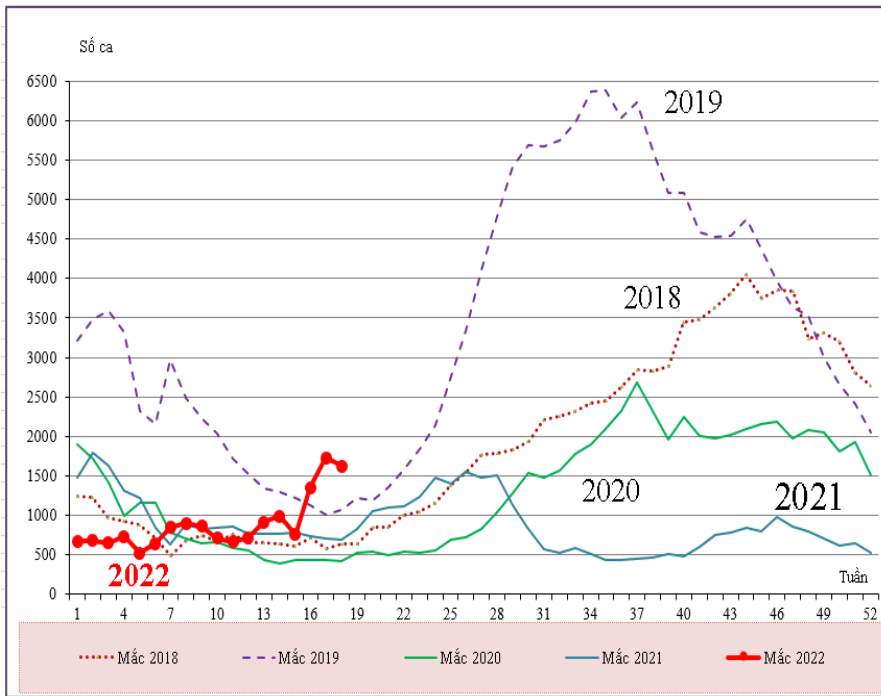
**BS CKII PHAN VĨNH THỌ
BV BỆNH NHIỆT ĐỚI**

NỘI DUNG

- 1. Nhận biết dấu hiệu SXH-D, dấu hiệu nặng**
- 2. Nhận biết dấu hiệu sốc SXH-D**
- 3. Những lưu ý khi điều trị BN SXH-D**

ĐẶC ĐIỂM DỊCH TỄ

Khu vực phía Nam

Nguồn Viện Pasteur Tp. HCM

Tính đến tuần 18-2022

Tính đến tuần 18-2022

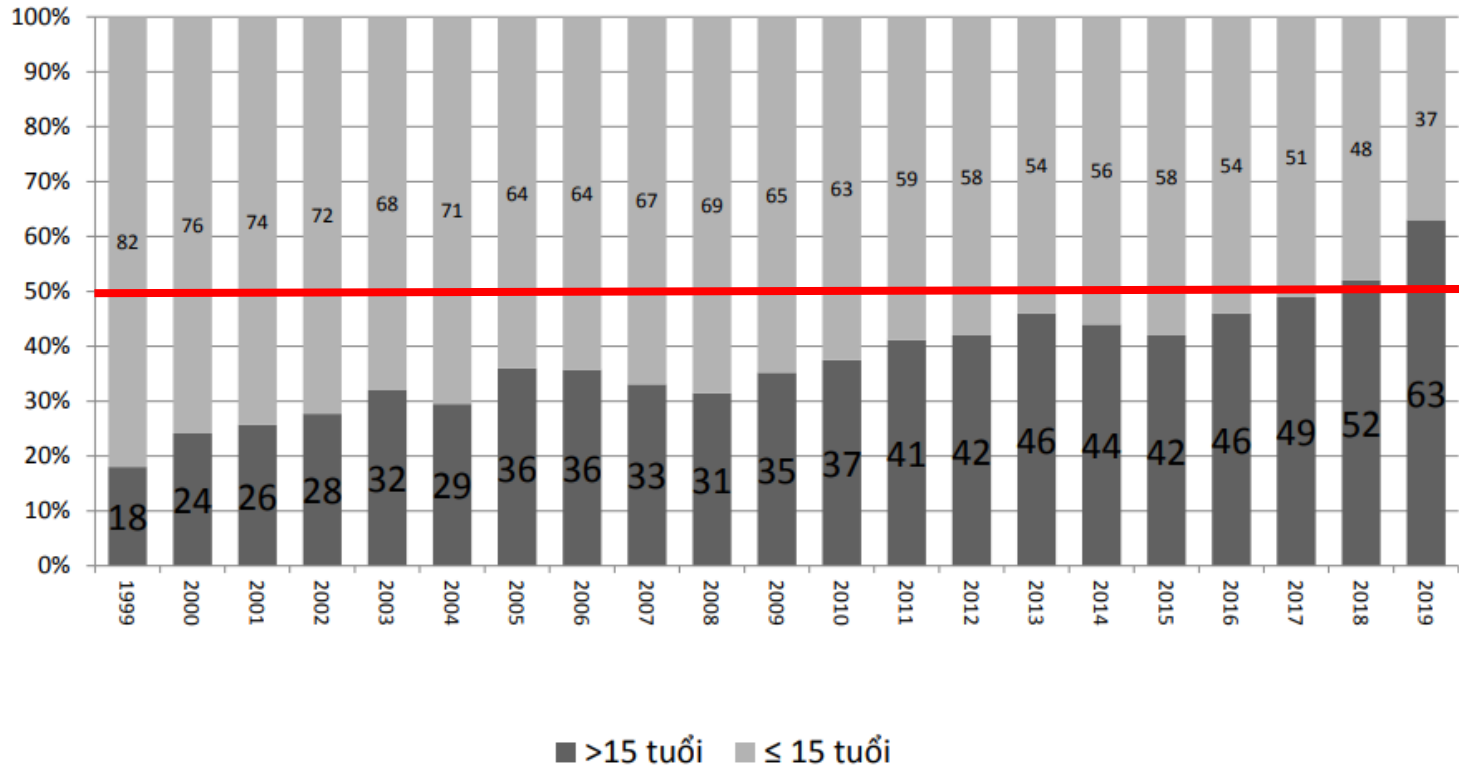
Stt	Địa phương	MẮC								CHẾT		
		SXHD & SXHD có cảnh báo			SXHD nặng			TS mắc	CD mắc	TS	≤15t	CD
		Tổng	≤15t	CD	Tổng	≤15t	CD					
1	AN GIANG	241	152	2017	15	10	102	256	2119	0	0	0
2	BẠC LIÊU	5	3	39	0	0	3	5	42	0	0	0
3	BẾN TRE	2	0	57	0	0	1	2	58	0	0	0
4	BÌNH DƯƠNG	109	50	1818	2	2	122	111	1940	0	0	5
5	BÌNH PHƯỚC	53	28	342	2	1	17	55	359	0	0	0
6	BR-VT	31	9	750	0	0	8	31	758	0	0	0
7	CẦN THƠ	41	20	344	0	0	6	41	350	0	0	0
8	CÀ MAU	5	4	109	0	0	10	5	119	0	0	0
9	ĐỒNG NAI	114	69	1643	3	3	92	117	1735	0	0	2
10	ĐỒNG THÁP	78	50	700	5	4	28	83	728	0	0	1
11	HẬU GIANG	2	2	13	0	0	0	2	13	0	0	0
12	KIÊN GIANG	16	16	149	0	0	17	16	166	0	0	0
13	LÂM ĐỒNG	25	4	103	0	0	2	25	105	0	0	0
14	LONG AN	78	31	749	1	0	11	79	760	0	0	1
15	SÓC TRĂNG	11	11	98	3	3	13	14	111	0	0	1
16	TÂY NINH	71	20	640	2	0	12	73	652	0	0	2
17	TIỀN GIANG	22	14	303	3	1	24	25	327	1	1	2
18	TP. HCM	666	296	5780	5	4	129	671	5909	2	1	4
19	TRÁ VINH	4	3	57	0	0	0	4	57	0	0	0
20	VĨNH LONG	10	5	92	0	0	5	10	97	0	0	0
Tổng cộng		1584	787	15803	41	28	602	1625	16405	3	2	18

Số mắc giảm 7% so với cùng kỳ năm 2021
Số tử vong tăng (18 ca so 5 ca)

Nguồn Viện Pasteur Tp. HCM

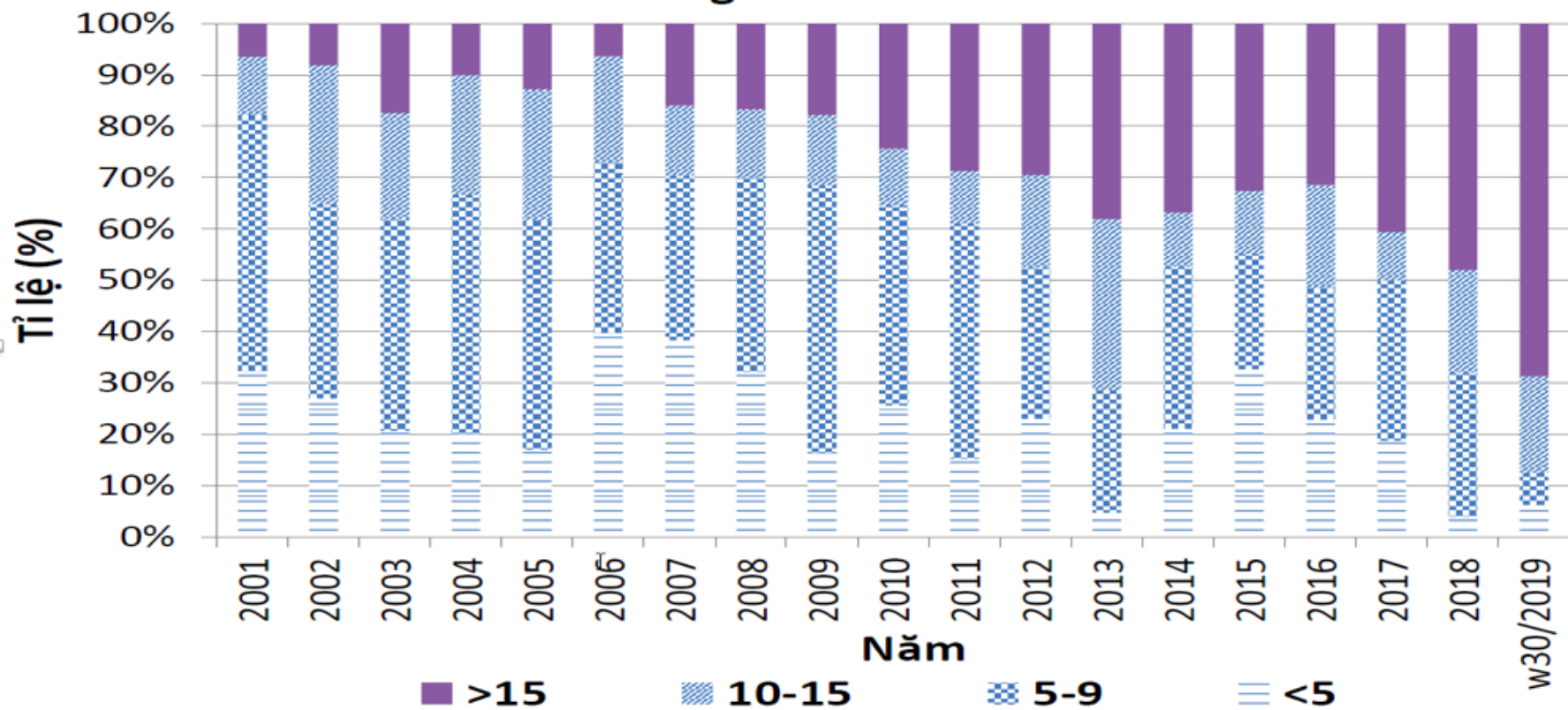
ĐẶC ĐIỂM DỊCH TỄ

Phân bố bệnh SXHD theo nhóm tuổi tại KVPN từ năm 1999

Nguồn Viện Pasteur Tp. HCM

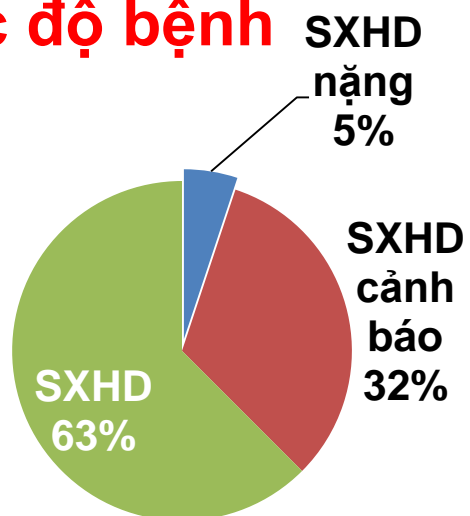
Phân bố ca tử vong SXHD theo nhóm tuổi ở KVPN

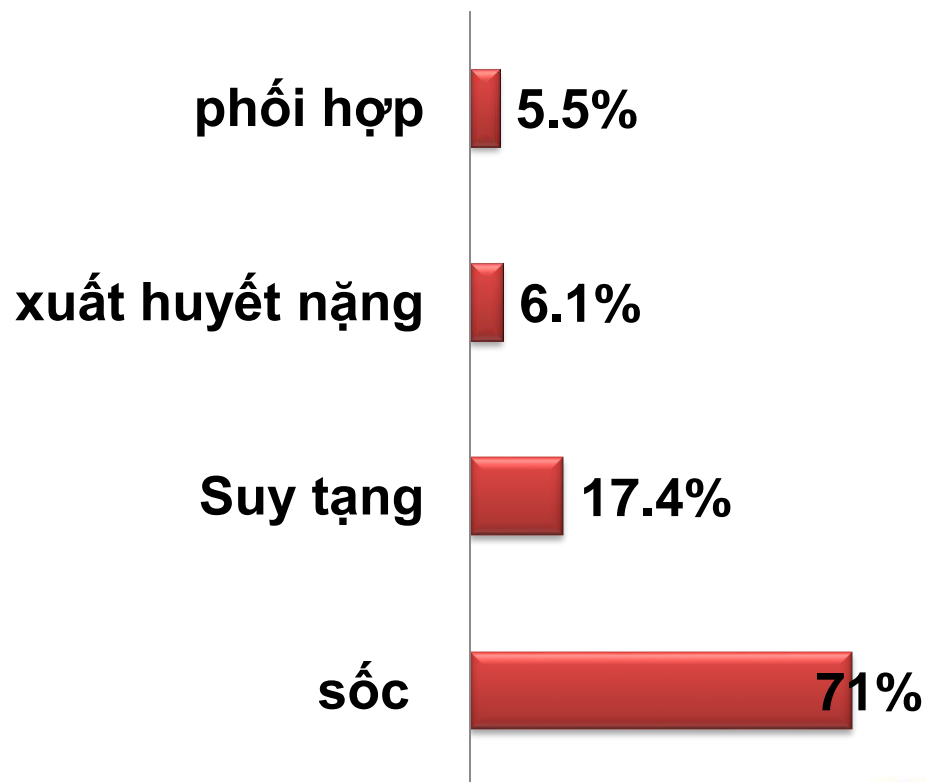
Nguồn: Viện PasteurTPCM – Ban ĐH SXH KVPN

ĐẶC ĐIỂM LÂM SÀNG

Mức độ bệnh

Các thể bệnh nặng

Bối cảnh COVID-19: MIS-A

- Hội chứng tăng viêm trong SXH-D: liên quan bệnh nặng
- SXH nặng: bệnh cảnh sốc, tổn thương tim, RLTG, tiêu chảy, BC máu giảm, TC giảm, AST tăng có thể giống MIS-A hay MIS-C
- Phân biệt: ngày bệnh, da niêm, sốt lúc sốc, ngày giảm TC, hct lúc sốc, marker viêm, **dẫn ĐM vành**, NS1, MAC ELISA, HT SARS CoV-2

Multisystem Inflammatory Syndrome in Adults (MIS-A)

MIS-A: định nghĩa CDC

≥ 21 tuổi, không có chẩn đoán khác

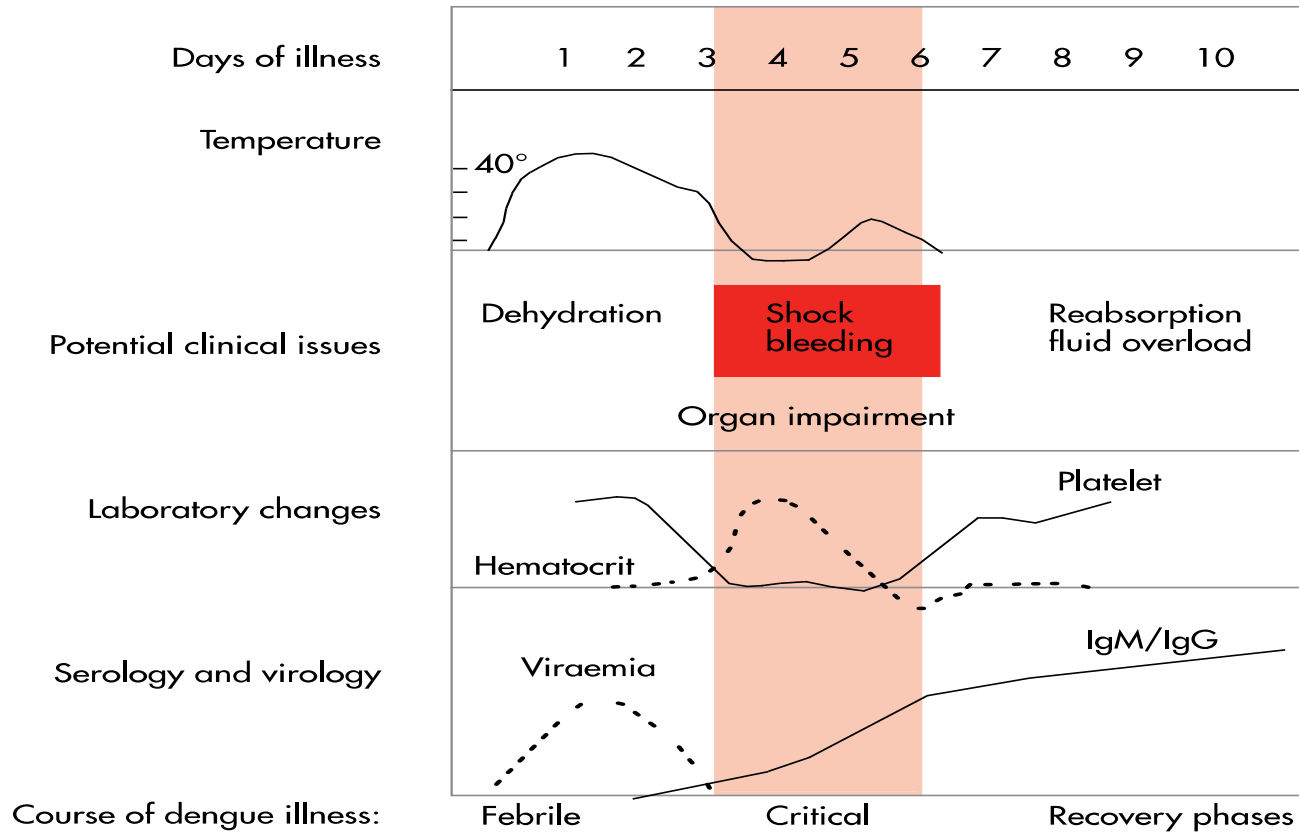
- **LS:** sốt ≥ 24h trước NV hoặc 3 ngày đầu NV, 3 tiêu chí LS (ít nhất 1 LS chính)

TC LS chính

1. Bệnh tim nặng (viêm cơ tim, viêm màng ngoài tim, dẫn ĐM vành, RLCN thất phải hoặc trái mới khởi phát LVEF < 50%, block A-V độ 2/3, nhanh thất)
2. Phát ban và viêm kết mạc không mủ

TC LS phụ

1. Dấu TK mới: bệnh não ở bn không suy giảm nhận thức trước, co giật, dấu màng não, bệnh tk ngoại biên (hc Guillain-Barré)
  2. Sốc hoặc tụt HA không do Rx (an thần, thay thế thận...)
  3. Đau bụng, ói, tiêu chảy
  4. Giảm TC (< 150 000/μl)
- **CLS:** tình trạng viêm và nhiễm SARS-CoV-2
    - A. Tăng 2 trong số: CRP, Ferritin, IL-6, VS, PCT
    - B. XN SARS-CoV-2 dương (hiện tại hoặc gần đây): RT-PCR, huyết thanh học, kháng nguyên
- * Các tiêu chí này phải gặp vào cuối ngày NV thứ 3, ngày NV là ngày 0

Nguồn : WHO (2009), Dengue guideline for diagnosis, treatment, prevention and control.

CHẨN ĐOÁN

- Sống một mình.
- Nhà quá xa cơ sở y tế, không thể nhập viện kịp thời khi bệnh trở nặng.
- Gia đình không có khả năng theo dõi sát.
- Trẻ nhũ nhi
- Dư cân, béo phì
- Phụ nữ có thai.
- Người lớn tuổi (≥ 60 tuổi).
- Bệnh mạn tính đi kèm (tim, gan, thận, hen, COPD kém kiểm soát, ĐTĐ, thiếu máu tán huyết ...).

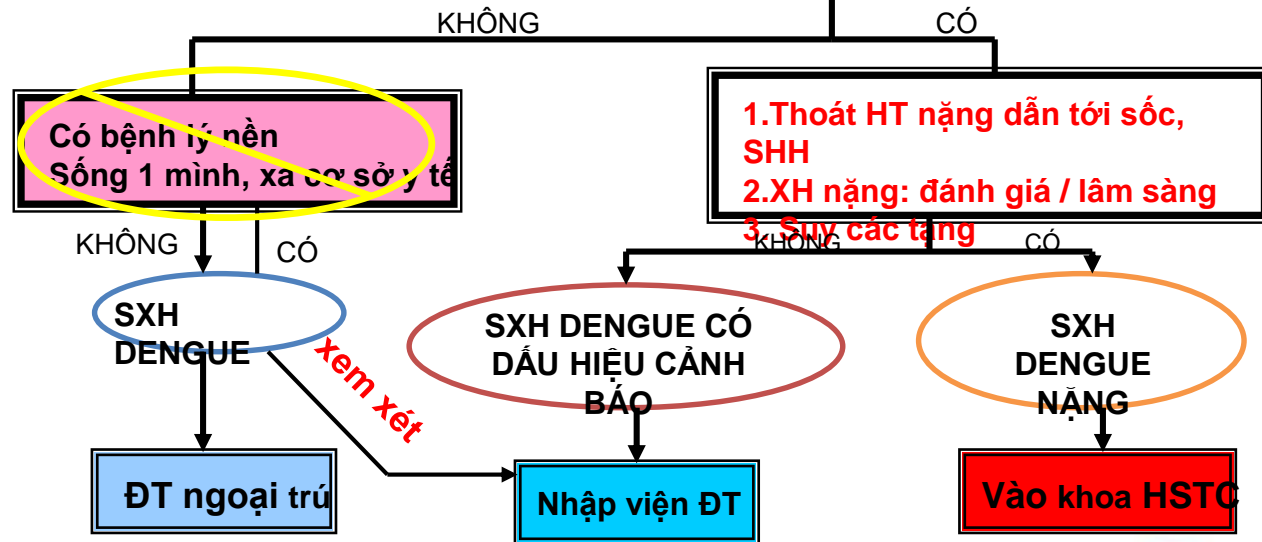
2019

Δ Chẩn đoán sơ bộ LS SXH Dengue

Sống/đi đến vùng có dịch
Sốt ≤ 7 ngày và có 2 trong các DH sau:
Buồn nôn, nôn
Phát ban
Đau cơ, khớp, 2 hố mắt
Xuất huyết da / dấu dây thắt (+)
BC bình thường hoặc giảm
Hct bình thường hoặc tăng
TC bình thường hoặc giảm

CÁC DẤU HIỆU CẢNH BÁO

- Vật vã, lừ đừ, li bì.
- Đau bụng nhiều và liên tục hoặc tăng cảm giác đau vùng gan.
- Nôn ói nhiều ≥ 3 lần/1 giờ hoặc ≥ 4 lần/6 giờ.
- Xuất huyết niêm mạc:
- Gan to > 2 cm dưới bờ sườn.
- Tiểu ít.
- Hct tăng kèm tiểu cầu giảm nhanh.
- **AST/ALT ≥ 400 U/L.**
- Tràn dịch màng phổi, màng bụng trên siêu âm hoặc Xquang.

ĐẶC ĐIỂM LÂM SÀNG

Khác biệt so với SXHD/ trẻ em

- 1
  - 2
  - 3
- Sốt thường kéo dài hơn (TB: 6 – 7 N)

- Triệu chứng đường tiêu hóa thường nổi bật
- Triệu chứng xuất huyết xảy ra nhiều hơn

- SXHD/ cơ địa có bệnh lý nền
- Nhiều biến chứng phối hợp hơn

Dấu hiệu nhận biết sốc

- **Tri giác**: bứt rứt
- **Chi**: lạnh, ẩm, CRT > 2s
- **Mạch**: nhanh nhẹ, khó bắt
- **HA**: kẹt, tụt, = 0
- **Nước tiểu**: < 1 ml/kg/h

Dấu hiệu ra sốc

- **Tri giác**: tỉnh, nằm yên
- **Chi**: ấm, CRT < 2s
- **Mạch**: rõ, chậm theo tuổi
- **HA**: bình thường
- **Nước tiểu**: > 1 ml/kg/h

ĐIỀU TRỊ NGOẠI TRÚ

Nên làm
gì?

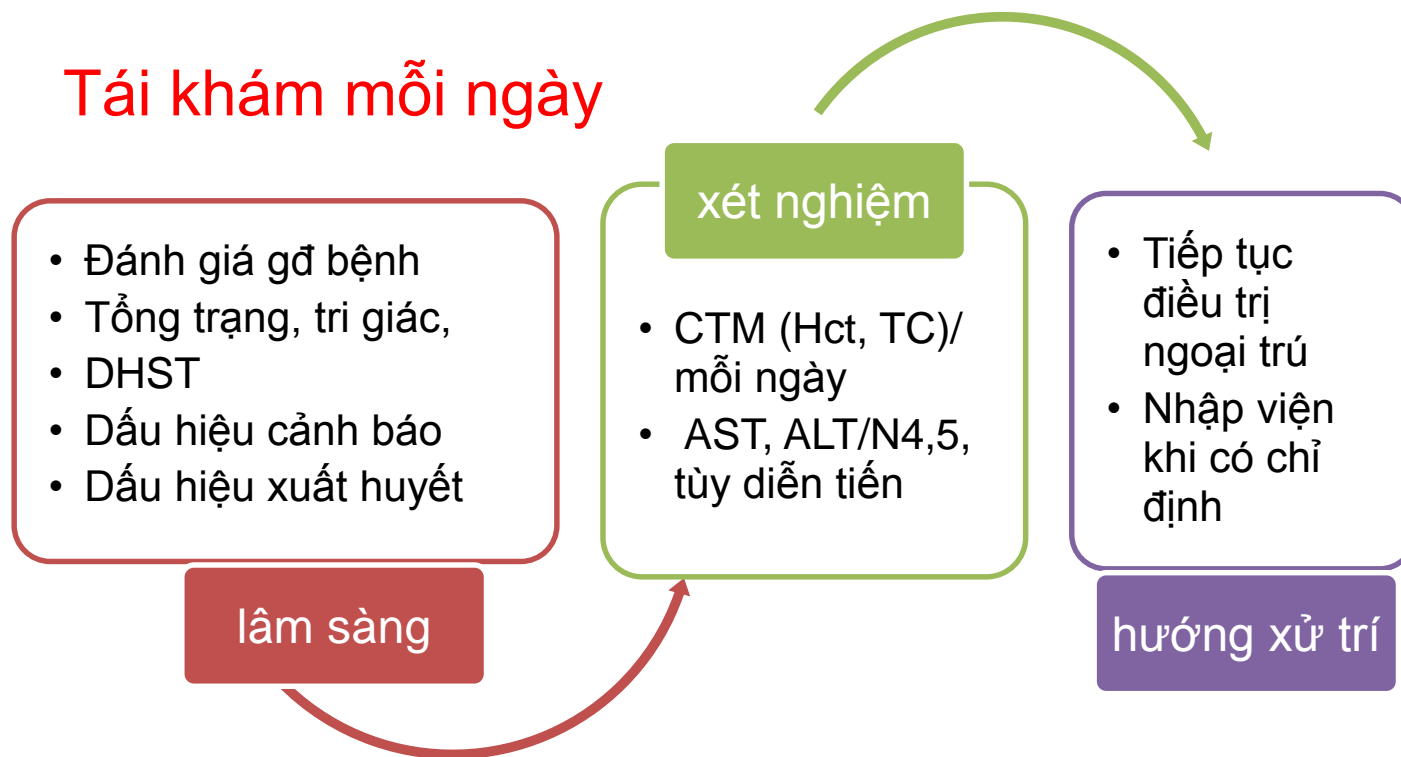
- Hạ sốt đúng cách (Paracetamol đơn chất)
- Phòng tránh mất nước (bù dịch đường uống)
- Dinh dưỡng hợp lý
- Hướng dẫn TD các DH cảnh báo, nặng
- Hẹn tái khám mỗi ngày

Nên tránh
gì?

- Dùng các thuốc (Aspirin, Ibuprofen,...)
- Kháng sinh - không cần thiết

ĐIỀU TRỊ NGOẠI TRÚ

Tái khám mỗi ngày

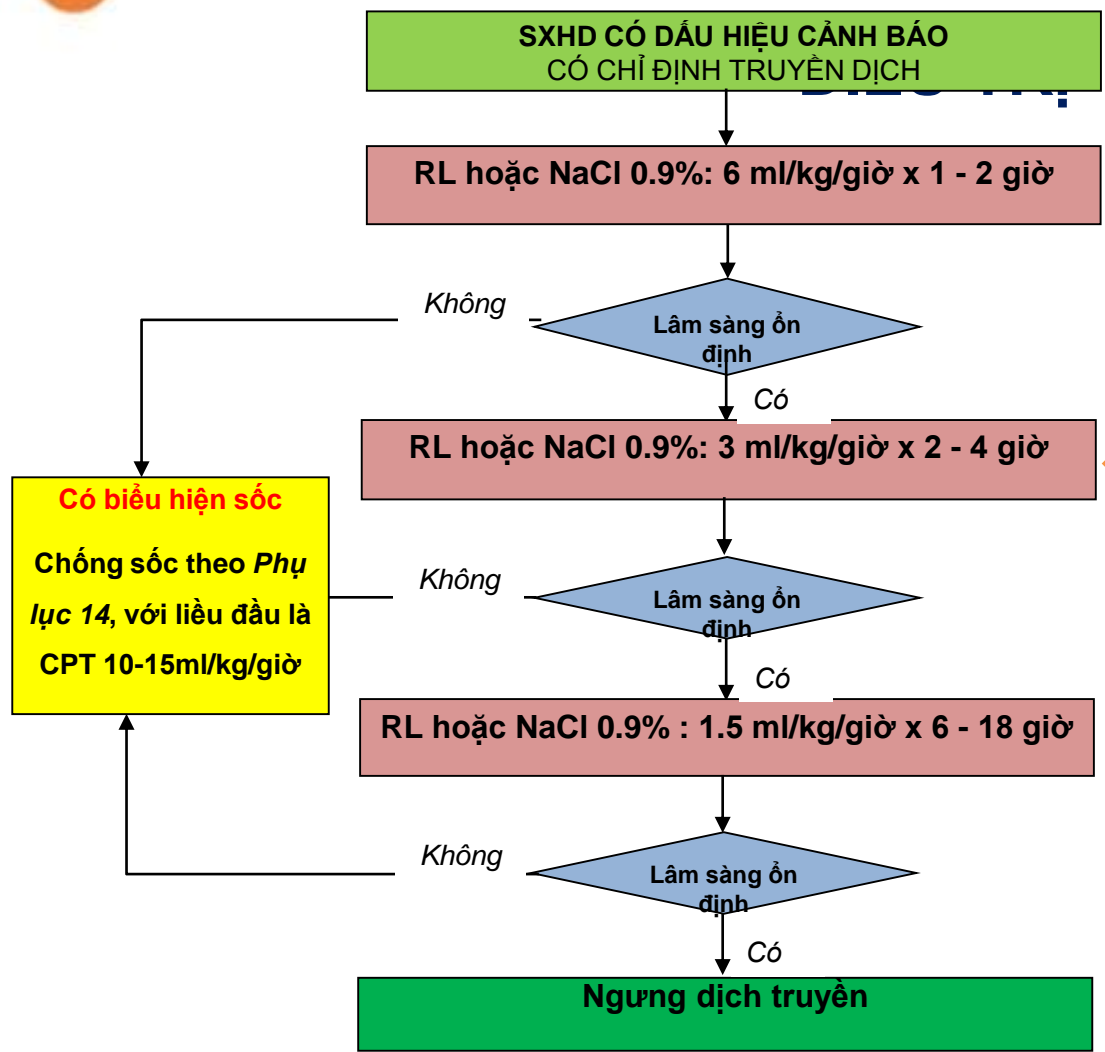

Tái khám ngay khi có một trong các dấu hiệu cảnh báo/ nặng

ĐIỀU TRỊ NỘI TRÚ

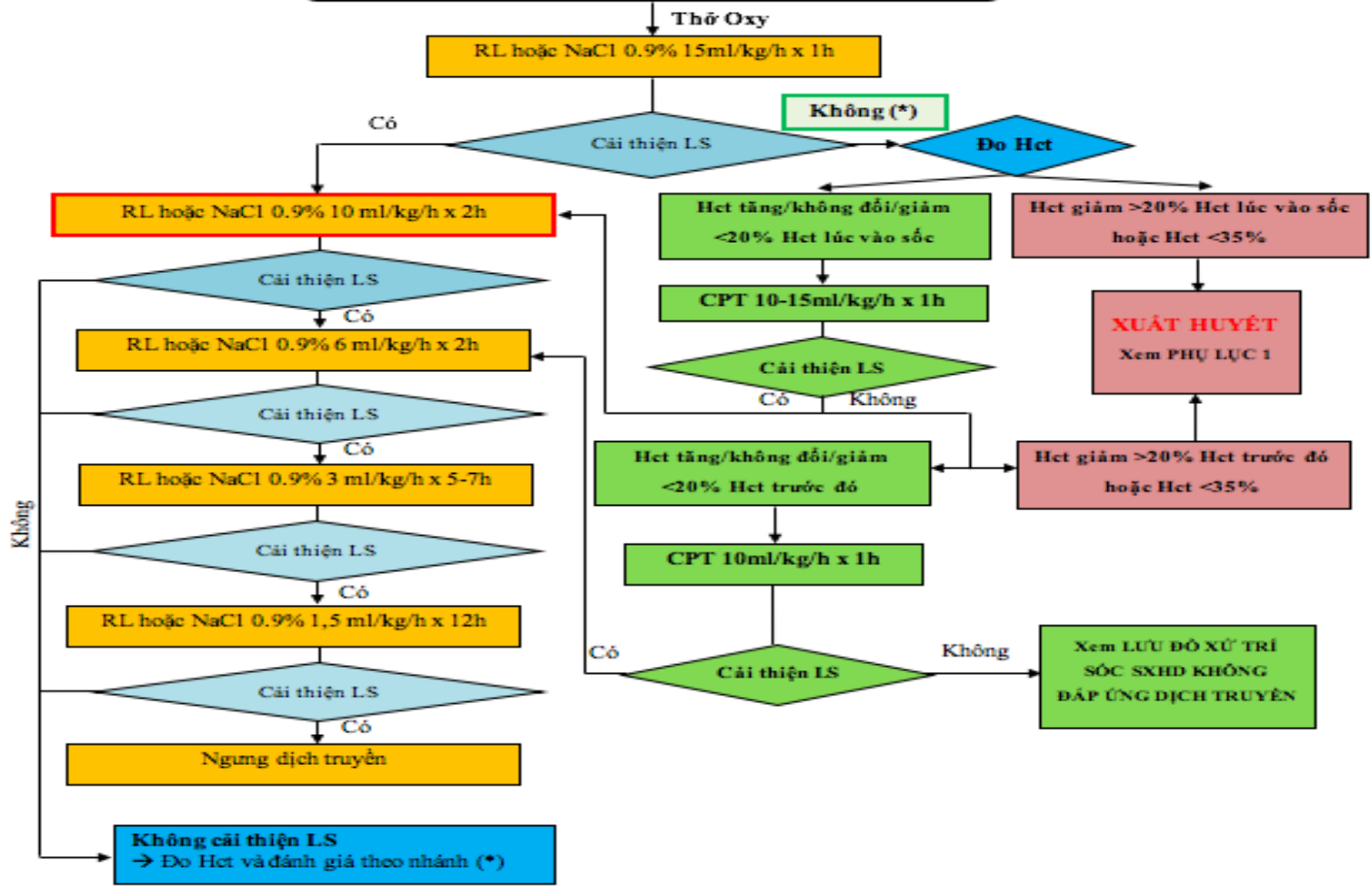
	SXH-N1-2 (GD SỐT)	SXH-N3-7 (GD NGUY HIỂM)	SXH-sau N7 (GD HỒI PHỤC)	Mục tiêu cần đạt
Đánh giá & theo dõi: TG, DHST, Bilan XN	-Lúc nhập viện, mỗi 6h -DH xuất huyết -Bilan XN/24h -Chú ý cân BN	-Mỗi 1-3h/nếu có biến chứng -DH cảnh báo -DH xuất huyết -Bilan XN/24h	-Mỗi 6-12h -Bilan XN/24h -DH xuất huyết -DH quá tải	-Giữ vững sinh hiệu -Phát hiện sớm dấu hiệu nặng, biến chứng của bệnh
Xét nghiệm	-Lúc nhập viện, Hct,TC/ngày -Theo y lệnh	-Tùy diễn tiến, có thể từ 4-24h - Theo y lệnh	-Hct,TC/ngày -Theo y lệnh	-Hct, TC trở về trị số bình thường
Báo ngay cho Bác sĩ	-DH cảnh báo -DH xuất huyết -Hct tăng cao	-DH cảnh báo, sốc -DH xuất huyết -Biến đổi Hct,TC	-DH quá tải -DH xuất huyết -DH nhiễm trùng	-Xử trí kịp thời các biến chứng xảy ra

- + **Chỉ định truyền dịch:**
1. Nôn ói nhiều, **không uống được** + Hct tăng cao
  2. Nôn ói nhiều, **không uống được** + có dấu mất nước

SỐC SXHD hoặc SỐC SXHD NẶNG

CN lý
tưởng
(A)

Nữ: $45.5 + 0.91 \times (\text{chiều cao(cm)} - 152.4)$
Nam: $50.0 + 0.91 \times (\text{chiều cao(cm)} - 152.4)$

CN thực tế
(B)

$B < A$

Chọn CN thực

B từ 100%
- 120% A

Chọn CN lý tưởng

$B > 120\%$
 A

Chọn CN hiệu chỉnh

CN hiệu chỉnh = $A + 0.4 \times (B - A)$

ĐIỀU TRỊ NỘI TRÚ

- Cân nặng, chiều cao, ngày bệnh, sốt giảm đột ngột
- Nguy cơ XH: lưu kim luồn, cân nhắc khi tiêm TM lớn (khuỷu tay), không TB, theo dõi xuất huyết, hạn chế thủ thuật xâm lấn như sonde dạ dày, sonde tiểu, CVC
- Sốc: nước xuất nhập, tổng kết dịch truyền, truyền đúng tốc độ.
- Kỹ năng khác trong bệnh nặng: quá tải, NT bệnh viện, loét do tỳ đè, truyền máu, lọc máu, thở máy

Tình huống 1

- BN nam, 35 tuổi
  - Sốt N3, ói 2 lần, đau thượng vị, tử ban điểm
  - M 90, HA 120/70, NT 20, T 37, SpO2 96, chi ấm, CRT < 2s
-
- **Dấu hiệu SXH?**
  - **Dấu hiệu nặng?**
  - **Nhập viện?**
  - **Chăm sóc?**

Tình huống 2

- BN nữ, 30 tuổi
- Sốt N5, tiêu chảy 2 lần, ra máu âm đạo ít hôm nay, da sung huyết
- M 90, HA 100/80, NT 20, T 37, SpO2 96, chi mát, CRT 3s
  - **Dấu hiệu SXH?**
  - **Dấu hiệu nặng?**
  - **Nhập viện?**
  - **Chăm sóc?**

THANK
YOU